

Revisionsrapport

Delårsrapport 2010

Söderhamns kommun

Oktober 2010

Robert Heed

Hanna Franck

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning.....	1
2	Inledning	1
2.1	Bakgrund	1
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	2
2.4	Metod.....	3
3	Granskningsresultat.....	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	God ekonomisk hushållning	5
3.2.1	Finansiella mål	5
3.2.2	Mål för verksamheten	6
3.3	Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur	6
3.4	Resultatanalys.....	7
3.5	Nämndernas budgetuppföljning och prognos.....	8

1 Sammanfattande bedömning

Komrev inom PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2010-01-01 – 2010-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för 2010.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är positivt med 51,9 Mkr (17,4 Mkr), vilket är 34,5 Mkr högre än motsvarande period föregående år (efter att föregående års delårsresultat har justerats på grund av ändrad redovisningsprincip avseende semesterlöneskuld, vilket förbättrat föregående års resultat med 19,9 Mkr). Prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 21,0 Mkr (exklusive extra pensionsavsättning). Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för året.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömningar av kommunens delårsrapport:

- Att delårsrapporten i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Detta innebär bland annat att delårsrapporten omfattar förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, sammanställd redovisning samt en prognos över förväntat utfall för helårsresultatet.
- I budget för 2008-2011 fastställde kommunfullmäktige fyra finansiella mål med avseende på god ekonomisk hushållning. Om man gör en bedömning kring måluppfyllelsen av de finansiella målen för 2010, som ett enskilt år, kommer de finansiella målen att kunna uppnås under året. Den slutliga mättidpunkten för de finansiella målen är dock först 2011.
- Kommunfullmäktige har fastställt 11 inriktningsmål, med slutlig mättidpunkt 2011/2012, som beskriver inriktning och ambitionsnivå för verksamheten under budgetperioden 2008-2011. Arbetsgruppernas bedömning är att nio av inriktningsmålen kommer att kunna uppnås med befintlig taktik. Eftersom den slutliga mättidpunkten för verksamhetsmålen är 2011/2012 är det inte möjligt att göra en bedömning av måluppfyllelsen för ett enskilt år.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- God redovisningssed
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Analys av relevanta dokument
- Granska specifikationer och underlag till väsentliga balansposter i den omfattning som krävs för att i allt väsentligt säkerställa en rättvisande redovisning
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

Delårsrapporten består förutom förvaltningsberättelse av resultaträkning, balansräkning och sammanställd redovisning. Någon kassaflödesanalys upprättas inte i delårsrapporten.

Tidigare år har kommunen avvikit från god sed avseende hanteringen av semesterlöneskuld. I och med byte personaladministrativt system har även redovisningsprinciperna för redovisning av semesterlöneskuld ändrats. Detta medför att semesterlöneskulden från och med 2010 redovisas direkt vid intjänande respektive uttag. Detta har medfört att utfallet per augusti har avsevärt förbättrats i jämförelse med samma period föregående år. För att förbättra jämförelsen mellan åren har uppgifterna för 2009 justerats med 19,9 Mkr i enlighet med rekommendation från Rådet för kommunal redovisning angående byte av redovisningsprinciper.

Under avsnittet ”Uppföljning av finansiella mål” anges att underskottet i enlighet med reglerna avseende balanskravet återställdes i och med 2009-års resultat och att balanskravet beräknas uppnås under 2010 i och med årets prognostiserade överskott om 21 Mkr (exklusive extra pensionsavsättning).

I delårsrapporten återfinns en redogörelse för redovisningsprinciper som ligger till grund för rapporten. I dessa redogörs det för avvikelser från de redovisningsprinciper som tillämpas i årsredovisningen.

Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Detta innebär bland annat att delårsrapporten omfattar förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, sammanställd redovisning samt en prognos över förväntat utfall för helårsresultatet.

I delårsrapporten ingår inte någon kassaflödesanalys, redovisning av ansvarsförbindelse och ställda pantar eller noter till resultat- samt balansräkning. Det finns ett politiskt beslut i Söderhamns kommun att dessa delar inte ska ingå i delårsrapporten, för att man istället ska prioritera snabbhet i framtagandet. Det finns inget lagkrav på att dessa ska ingå, men bedömningen är att genom den praxis som vuxit fram, att de ingår i god sed.

Vi har översiktligt granskat ett urval av de periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten och konstaterar att väsentliga poster till stor del har periodiserats korrekt.

Det är positivt att redovisningsprinciperna avseende semesterlöneskuld har ändrats i årets delårsrapport och nu följer god redovisningssed.

Kommunen redovisar i balansräkningen extra avsättning för kommande pensionsutbetalningar om totalt 16,2 Mkr avseende pensioner intjänade före 1998. Detta avviker från god sed och bör anges bland redovisningsprinciperna.

3.2 God ekonomisk hushållning

3.2.1 Finansiella mål

I budget för 2008-2011 fastställde kommunfullmäktige fyra finansiella mål med avseende på god ekonomisk hushållning:

Finansiellt mål 2008-2011	Utfall 2010	Måluppfyllelse (kommunstyrelsens bedömning)
<u>Resultatmål</u> Årets resultat ska under perioden 2008-2011 uppgå till 80 Mkr, eller 20 Mkr i genomsnitt, efter extra avsättning för framtida pensionskostnader med minst 10 Mkr. Negativt resultat får inte budgeteras något enskilt år under budgetperioden.	Resultat: Utfall 100831 51,9 Mkr Prognos 2010 21,0 Mkr (exkl extra pensions- avsättning)	<i>Bedömningen är att målet inte kommer att kunna uppnås för perioden 2008-2011.</i>
<u>Investeringsmål</u> Investeringar ska finansieras med egna medel till 100 %. Investeringsnivån kan ökas med investeringar som genererar intäkter eller sänker kostnader.	Låneskulden har minskat under året (se nedan).	<i>Bedömningen är att målet kommer att kunna uppnås för perioden 2008-2011.</i>
<u>Låneskuld</u> Låneskulden bör i varje årsbokslut vara oförändrad eller lägre i förhållande till föregående år. Vid utgången av år 2011 ska dock låneskulden vara oförändrad eller lägre i förhållande till 31 december 2006.	Låneskulden för kommunen per 100831 har minskat med 1,6 Mkr i jämförelse med 091231.	<i>Bedömningen är att målet kommer att kunna uppnås för perioden 2008-2011.</i>
<u>Avsättning pensioner</u> From år 2010 ska minst 5 Mkr årligen, plus reavinster från försäljning av mark, avsättas för den ansvarsförbindelse som ligger utanför balansräkningen och som avser intjänade pensionsförmåner till de anställda före år 1998.		<i>Avsättning har gjorts under 2007 till 2010 om totalt 16,2 Mkr.</i>

Bedömning

Sammanfattningsvis är bedömningen, utifrån den resultatprognos som presenteras i delårsrapporten, att de finansiella målen kommer att uppnås under året, om man gör en bedömning kring måluppfyllelsen av de finansiella målen för 2010, som ett enskilt år. Den slutliga mättpunkten för de finansiella målen är dock först 2011.

Kommunstyrelsens bedömning i delårsrapporten är att kommunen, på grund av det rådande ekonomiska läget, inte kommer att uppnå resultatmålet med ett resultat om 20 Mkr i genomsnitt för perioden 2008-2011. Kommunstyrelsens bedömning är ändå att kommunen kommer att uppnå en ekonomi som uppfyller god ekonomisk hushållning. Detta med bakgrund till den resultatnivå som man bedömer att man kommer att uppnå under perioden, trots den vikande konjunkturen.

Vi bedömer att kommunstyrelsens bedömning av de finansiella målen som redovisas i delårsrapporten ger en rättvisande bild av måluppfyllelsen. Med den information som finns i delårsrapporten och underlagen till denna bedömer vi det som troligt att de finansiella målen kan komma att uppnås för 2010, som ett enskilt år.

3.2.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt 11 inriktningsmål, med slutlig mättidpunkt 2011/2012, som beskriver inriktning och ambitionsnivå för verksamheten under budgetperioden 2008-2011. För att uppnå inriktningsmålen genomförs ett antal aktiviteter under respektive år. Dessa aktiviteter kan ses som delmål, där arbetsgruppen för respektive inriktningsmål gör en sammanfattande bedömning varje år. Denna sammanfattning samt en bedömning av möjligheten till måluppfyllelse presenteras i delårsrapporten.

Under 2010 har det tillkommit ett nytt inriktningsmål i form av kommunmedborgarnas upplevelse av trygghet.

Arbetsgruppernas bedömning är att nio av inriktningsmålen kommer att kunna uppnås med befintlig taktik. Bland annat har målen avseende nöjdhet bland brukarna av barn-, äldre- och handikappomsorg samt målet avseende företagsklimatet uppnåtts under året. Däremot bedöms målet avseende nöjda medborgare vara svårt att uppnå under målperioden. Vidare bedöms målet avseende att skapa attraktiva boenden svårt att uppnå.

Bedömning

Den slutliga mättidpunkten för verksamhetsmålen är 2011/2012. Därför är det inte möjligt att göra en bedömning av måluppfyllelsen för ett enskilt år.

3.3 Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

I förvaltningsberättelsen redovisas uppgifter om faktorer i omvärlden och kommunen, bland annat kring den finansiella utvecklingen, näringsliv och arbetsmarknad, befolkningsstruktur och utveckling samt samverkan med grannkommuner. Delårsrapporten saknar dock en personalredovisning.

3.4 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat om 21 Mkr (exklusive extra pensionsavsättning), vilket är 4,7 Mkr sämre än ursprunglig budget och 13,6 Mkr bättre än reviderad budget. De huvudskaliga avvikelserna mot reviderad budget orsakas av:

- Verksamhetens nettokostnader är 5,7 Mkr högre än reviderad budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 19,3 Mkr högre än budget
- Finansnettot ligger i prognosen i linje med budget.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna, prognos för utfallet för året, ursprunglig budget 2010, reviderad budget 2010 samt avvikelsen mot budget.

Resultaträkning och prognos 2010-08-31	Utfall	Urspr		Rev	Avv rev
Mkr	delår	Prognos	Budget	Budget	budget
Verksamhetens intäkter	238,6				
Verksamhetens kostnader	-1 006,1				
Avskrivningar (inkl nedskrivningar)	-28,6				
Verksamhetens nettokostnader	-796,0	-1 247,1	-1 223,1	-1 241,4	-5,7
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	845,9	1 267,5	1 248,2	1 248,2	19,3
Finansiella intäkter	17,8	4,2	4,2	4,2	0
Finansiella kostnader	-15,8	-3,6	-3,6	-3,6	0
Årets resultat	51,9	21,0	25,7	7,4	13,6

Resultatet för perioden januari-augusti uppgår till 51,9 Mkr och det prognostiserade resultatet för helåret uppgår till 21,0 Mkr (exklusive extra pensionsavsättning).

För 2009 redovisades ett överskott om 9,6 Mkr, vilket efter justeringar i enlighet med reglerna kring balanskravet uppgick till 8,6 Mkr. Detta medförde att det inte finns något gammalt underskott att täcka. Resultatet för perioden januari-augusti uppfyller balanskravet och bedömningen som görs i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för helåret 2010.

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader mellan augusti 2009 och augusti 2010 uppgår till 0,3%. Detta kan jämföras med utvecklingen av skatter och statsbidrag, som för motsvarande period uppgår till 4,4%. Prognosen för helåret visar på en nettokostnadsökning om 3,6% och en ökning av skatteintäkterna om 4,0%. I årets skatteintäkter ingår dock konjunkturstöd om 25,1 Mkr, vilket endast avser 2010. Om man exkluderar detta ökar årets skatteintäkter med 2,0%.

Sammanställd redovisning

I delårsrapporten återfinns även en sammanställd redovisning för kommunkoncernen. Utöver detta återfinns även en separat redogörelse kring koncernen och de ingående bolagen. Resultatet uppgår per 31 augusti till 79,5 Mkr och en prognos redovisas för helåret 2010 om 43,6 Mkr.

Investeringsredovisning

I delårsrapporten ingår en investeringsredovisning som redogör för genomförda och prognostiserade investeringar. Vidare finns en redogörelse för investeringsverksamheten i den finansiella analysen samt i nämndernas verksamhetsberättelser.

Av årets budgeterade investeringar om 82,4 Mkr är 28,8 Mkr förbrukade under de första åtta månaderna. Någon prognos för årets investeringar redovisas dock inte i årets delårsrapport.

3.5 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

I delårsrapporten presenteras en strukturerad uppföljning av nämndernas planerade förbättringsatsningar, där det för respektive satsning redovisas aktiviteter under 2010, nuläge, prognos samt eventuella åtgärder.

I nedanstående tabell redovisas budget för 2010, utfallet för de första åtta månaderna samt helårsprognos för 2010:

Driftredovisning per nämnd, Mkr	Rev budget 2010	Utfall Aug	Prognos	
			Utfall helår	Budget- Avvikelse
Kommunfullmäktige	-1,8	-1,9	-2,3	-0,5
Revisionen	-1,3	-0,9	-1,3	0,0
Kommunstyrelsen	-113,3	-73,5	-110,8	2,5
Överförmyndarnämnden	-1,8	-1,7	-2,0	-0,2
Valnämnden	-0,7	0,0	-0,2	0,5
Kultur- och samhällsutveckling	-122,2	-82,6	-136,5	-14,3
Bygg- och miljönämnden	-9,4	-5,0	-9,4	0,0
Barn- och utbildningsnämnden	-447,5	-278,4	-449,0	-1,5
Nämnden för lärande och arbete	-66,3	-40,3	-62,7	3,6
Socialnämnden	-71,3	-51,2	-77,3	-6,0
Omvårdnadsnämnden	-412,3	-268,7	-403,8	8,5
Summa nämnder	-1 247,8	-804,0	-1 255,3	-7,5

Den totala prognosen för nämnderna visar på ett underskott för 2010 om -7,5 Mkr, i jämförelse med reviderad budget. De nämnder som har de största negativa avvikelserna är kultur- och samhällsutvecklingsnämnden samt socialnämnden. Medan omvårdnadsnämnden visar den största positiva avvikelsen.

Kultur- och samhällsutvecklingsnämnden

Utfallet per 31 augusti visar på ett underskott om -2,3 Mkr och det prognostiserade

underskottet för helåret uppgår till -14,3 Mkr. Avvikelsen orsakas, enligt uppgift i delårsrapporten, av kostnader för vinterväghållning samt fastighetskostnader i form av el, drift och hyror.

Socialnämnden

Budgetavvikelsen per sista augusti uppgår till totalt -4,2 Mkr. De större avvikelserna hos socialnämnden är försörjningsstöd samt insatser för barn- och ungdom, bland annat familjehemsplaceringar. På helårsbasis prognostiseras att underskottet uppgår till -6,0 Mkr.

Bedömning

Trots att det prognostiserade resultatet för kommunen visar på ett överskott, redovisar nämnderna tillsammans ett underskott om 7,5 Mkr mot reviderad budget. Det är positivt att omvårdnadsnämnden prognostiserar ett överskott för året. För de nämnder som prognostiserar underskott, måste ett aktivt arbete med att genomföra åtgärder fortsätta.